

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain 173 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan arvonlisäverolain veroedustajaa koskevaa säännöstä muutettavaksi Euroopan yhteisön oikeuden mukaiseksi.

Ulkomaalaisen elinkeinonharjoittajan ha-
keutuessa Suomessa verovelvolliseksi ve-
roedustajaa ei enää vaadittaisi, jos ulkomaalainen on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon tai valtioon, jonka kanssa noudatetaan viran-

omaisten keskinäisessä avunannossa vastaa-
via menettelyjä kuin jäsenvaltioiden viran-
omaisten kesken. Muiden ulkomaalaisten
osalta veroedustaja säilyisi hakeutumisen
edellytyksenä. Verovirasto voisi veroedusta-
jan lisäksi nykyiseen tapaan vaatia vakuuden
veron suorittamisesta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mah-
dollisimman pian.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Jos ulkomaalaisella elinkeinonharjoittajalla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, verovelvollinen hänen Suomessa harjoittamastaan myynnistä on arvonlisäverolain (1501/1993) pääsäännön mukaan ostaja. Pääsäännöstä poiketen arvonlisäverolain 12 §:n 2 momentissa myönnetään ulkomaalaiselle elinkeinonharjoittajalle oikeus tulla hakemuksesta verovelvolliseksi. Arvonlisäverolain 173 a §:n 1 momentin mukaan hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisella on veroviraston hyväksymä edustaja, jolla on kotipaikka Suomessa. Lisäksi verovirasto voi saman momentin mukaan vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Lain 173 a §:n 2 momentin mukaan edustajaa koskevat eräät samat velvoitteet kuin verovelvollista. Edustajalla on lain 169 §:n mukainen velvollisuus esittää verovelvollisen verotuksen kannalta tarpeellinen aineisto ja omaisuus Suomessa tarkastettavaksi, lain 209 §:ssä säädetty muistiinpanovelvollisuus sekä lain 209 g—209 i §:ssä säädetty laskujen ja muiden vastaavien tositteiden säilyttämisvelvollisuus. Lain 166 §:n 4 momentin mukaan edustaja vastaa myös verovelvollisen ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä.

Euroopan yhteisössä sovellettavaa arvonlisäverojärjestelmää koskevat säännökset sisältyvät jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste annettuun kuudenteen neuvoston direktiiviin 77/388/ETY, jäljempänä *kuudes arvonlisäverodirektiivi*.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 1 kohdan a alakohdan, sellaisena kuin se on artiklassa 28 g, mukaan tavaroiden luovuttaja ja palveluiden suorittaja on pääsääntöisesti velvollinen maksamaan veron, vaikka tämä ei olisi sijoittautunut maan alueelle. Artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta määrätä maan alueelle sijoittautumaton verovelvollinen nimeämään veroedustaja veronmaksuvelvolliseksi. Alakohdan mukaan veroedustajaa voidaan vaatia vain, jos sen maan kanssa, johon kyseinen verovelvollinen on sijoittautunut, ei ole tehty sopimusta, joka koskee viranomaisten keskinäistä avunantoa ja jonka soveltamisala vastaa neuvoston direktiiveissä 76/308/ETY ja 77/799/ETY ja hallinnollisesta yhteistyöstä välillisen verotuksen (ALV) alalla annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 218/92 säädettyä soveltamisalaa.

Hallinnollista yhteistyötä koskeva asetus (ETY) N:o 218/92 on kumottu neuvoston

asetuksella (EY) N:o 1798/2003 hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla ja asetuksen (ETY) N:o 218/92 kumoamisesta, jäljempänä *vuoden 2003 asetus*. Samassa yhteydessä muutettiin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen, tiettyjen valmisteverojen ja vakuutusmaksuista perittävien verojen alalla annettua direktiiviä 77/799/ETY sisällöllisesti ja nimikkeeltään siten, että sitä ei sovelleta enää arvonlisäverotukseen, koska siihen sisältyvät hallinnollista yhteistyötä arvonlisäverotuksen alalla koskevat säännökset sisällytettiin vuoden 2003 asetukseen. Neuvostossa vireillä olevassa komission ehdotuksessa KOM(2004) 246 neuvoston direktiiviksi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (uudelleen laatiminen) kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan sisältyvässä säännöksessä olevat viittaukset direktiivin 77/799/ETY ja asetukseen (ETY) N:o 218/92 on ehdotettu korvattavaksi viittauksella vuoden 2003 asetukseen.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 22 artiklan 8 kohdassa annetaan jäsenvaltioille oikeus veronkannon oikein toimittamisen varmistamiseksi ja veropetosten estämiseksi säätää veronmaksuvelvolliselle välttämättöminä pitämiään velvoitteita direktiivissä säädettyjen velvoitteiden lisäksi. Edellytyksenä on kuitenkin, että verovelvollisten suorittamia jäsenvaltioiden sisäisiä ja jäsenvaltioiden välisiä liiketoimia kohdellaan yhdenvertaisesti ja että velvoitteet eivät aiheuta rajanylitykseen liittyviä muodollisuuksia jäsenvaltioiden välisessä kaupassa.

Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asia C-249/05, Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Suomen tasavalta, antaman tuomion mukaan Suomen nykyinen veroedustajaa koskeva sääntely ei ole yhteisön oikeuden mukainen. Tuomion mukaan Suomen tasavalta on jättänyt noudattamatta kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 ja 22 artiklaa asettaessaan Suomeen sijoittautumattomille verovelvollisille, jotka suorittavat Suomessa verollisia liiketoimia ja jotka ovat sijoittautuneet toiseen jäsenvaltioon tai sellaiseen kolmanteen valtioon, jonka kanssa on tehty sopimus, joka vastaa soveltamisalaltaan kuudennen direktiivin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa mainittuja direktiivejä ja asetus-

ta, veroedustajan nimeämistä koskevan velvoitteen. Tuomiossa vahvistetaan siten, että arvonlisäverolain mukaiset velvollisuudet omaavaan veroedustajaan sovelletaan samoja kuudennen arvonlisäverodirektiivin säännöksiä kuin veroedustajaan, joka on säädetty veronmaksuvelvolliseksi.

Arvonlisäverolain saattamiseksi yhteisön oikeuden mukaiseksi lain veroedustajaa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi. Arvonlisäverolain 173 a §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että 12 §:n 2 momentissa tarkoitettun hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä ei enää aina olisi veroedustajan nimeäminen.

Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 21 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja edellä mainitun tuomion 37 kohdan mukaan Suomella on oikeus säilyttää 173 a §:ssä tarkoitettu veroedustaja hakeutumisen edellytyksenä silloin, kun ulkomaalaisella on kotipaikka tai kiinteä toimipaikka sellaisessa valtiossa, jonka kanssa Suomella ei ole sopimusta tai muuta oikeudellista järjestelyä, joka vastaa soveltamisalaltaan jäsenvaltioiden keskinäisiä mainittuja järjestelyjä. Tällä hetkellä yhtä kattavia oikeudellisia järjestelyjä ei ole Euroopan unioniin kuulumattomien valtioiden kanssa. Suomen veroviranomaisten mahdollisuudet saada näihin valtioihin sijoittautuneiden verovelvollisten verotuksen oikeellisuuden varmistamisen kannalta tarpeellisia tietoja ovat epävarmat ja edellyttävät usein monimutkaisia ja aikaa vieviä hallinnollisia menettelyjä. Verovalvonnan edellytysten turvaamiseksi hallinnollisesti mahdollisimman yksinkertaisella tavalla ehdotetaan, että pakollinen veroedustaja säilytettäisiin sellaisten ulkomaalaisten verovelvollisten osalta, joilla on kotipaikka ja kiinteä toimipaikka ainoastaan kyseisissä valtioissa. Veroedustaja edellytettäisiin silloin, kun luovutus ei tapahdu mistään kiinteästä toimipaikasta, jos verovelvollisella on kotipaikka kyseisessä valtiossa. Veroedustajaa ei edellytettäisi, vaikka luovutus tapahtuisi kyseisessä valtiossa sijaitsevista kiinteästä toimipaikasta, jos verovelvollisella on kotipaikka tai kiinteä toimipaikka yhteisön alueella.

Arvonlisäverolain 173 a §:n 1 momentin mukaan verovirasto voi veroedustajan lisäksi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorit-

tamisesta. Esityksessä ehdotetaan, että vakuutus voitaisiin nykyiseen tapaan vaatia silloin, kun veroedustajan nimeäminen on pakollista.

Ehdotetulla muutoksella ei olisi vaikutusta eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain (664/1966) 2 §:ssä tarkoitettua veroedustajaa koskevaan sääntelyyn.

2. Esityksen vaikutukset

Verohallinnon rekisterissä on noin 275 sellaista verovelvolliseksi hakeutunutta ulkomaalaista, joiden osalta pakollisesta veroedustajasta luovuttaisiin. Esitys pienentäisi näiden elinkeinonharjoittajien kustannuksia jonkin verran.

3. Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

Esityksestä on kuultu Verohallitusta, Veronmaksajain Keskusliitto ry:tä ja keskeisiä elinkeinoelämän etujärjestöjä.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki**arvonlisäverolain 173 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 173 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1486/1994, seuraavasti:

173 a §
 Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitetun hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on Suomessa kotipaikan omaavan, veroviraston hyväksymän edustajan nimeäminen, jos ulkomaalaisella ei ole kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa toisessa jäsenvaltiossa eikä valtiossa, jonka kanssa Suomella on sellainen viranomaisten keskinäistä avunantoa koskeva oikeudellinen järjestely, joka vastaa soveltamisalaltaan keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja mui-

hin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annettua neuvoston direktiiviä 76/308/ETY ja hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla ja asetuksen (ETY) N:o 218/92 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1798/2003. Verovirasto voi lisäksi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

 Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19 päivänä lokakuuta 2006

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Eero Heinäluoma*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

arvonlisäverolain 173 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 1993 annetun arvonlisäverolain (1501/1993) 173 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1486/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

173 a §

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettun hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisella on Suomessa kotipaikan omaava lääninveroviraston hyväksymä edustaja. Lääninverovirasto voi lisäksi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Ehdotus

173 a §

Edellä 12 §:n 2 momentissa tarkoitettun hakemuksen hyväksymisen edellytyksenä on Suomessa kotipaikan omaavan, veroviraston hyväksymän edustajan nimeäminen, jos ulkomaalaisella ei ole kotipaikkaa eikä kiinteää toimipaikkaa toisessa jäsenvaltiossa eikä valtiossa, jonka kanssa Suomella on sellainen viranomaisten keskinäistä avunantoa koskeva oikeudellinen järjestely, joka vastaa soveltamisalaltaan keskinäisestä avunannosta tiettyihin maksuihin, tulleihin, veroihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annettua neuvoston direktiiviä 76/308/ETY ja hallinnollisesta yhteistyöstä arvonlisäverotuksen alalla ja asetuksen (ETY) N:o 218/92 kumoamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1798/2003. Verovirasto voi lisäksi vaatia asetettavaksi vakuuden veron suorittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
